

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 12(294) грудень 2014

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

СУД ПОВЕРНУВ ДЕРЖАВІ БІЛИЧАНСЬКИЙ ЛІС

На час державної реєстрації житлово-будівельного кооперативу були наявні грубі порушення вимог законодавства.

Вищий адмінсуд задовольнив позов прокуратури Київської

області про визнання протиправним та скасування рішення Коцюбинської селищної ради, яким передано ЖБК «Біличанка» 109 га Біличанського лісу.

Про це повідомляє прес-служба прокуратури.

Згідно з повідомленням, суд пого-

дився, що на час державної реєстрації житлово-будівельного кооперативу були наявні грубі порушення вимог законодавства.

«Тому селищна рада, не перевірявши правовий статус, мету та підстави вказаного кооперативу, не мала права надавати йому дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки для будівництва і обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд», — йдеться у повідомленні.

Як відомо, судові процеси щодо недопущення забудови Біличанського лісу тривали кілька років.

УКРАЇНСЬКА ПРАВДА

У МОСКВІ СМЕРДИТЬ

Через їдкий туман із запахом сірки, що триває другий день поспіль, влада Москви закликає жителів російської столиці не виїжджати на приватному транспорті, щоб не посилювати смогу. Москвичам

радять також звести до мінімуму перебування на вулиці, щільно закривати вікна і двері.

У пошуках джерела смороду, виклад якого у соцмережах вже охрестили «воротами до пекла», МНСники перевірили десятки підприємств. І, начебто, знайшли несправну установку з переробки сірководню на заводі «Газпромнефті». Там заявляють, що тхне не від них.

Влада Москви каже — небезпеки для здоров'я людей немає. Хоча, за даними експертів, вміст отруйного стирулу, сірководню та оксиду азоту в повітрі перевищений у кілька разів. Тим часом у соцмережах москвичі іронізують про смог із запахом сірки: «Диявол виходив із Кремля».

Грудень

- 1 - Всесвітній день боротьби зі СНІДом
- 2 - Міжнародний день боротьби за скасування рабства
- 3 - Міжнародний день інвалідів
- 4 - Введення в храм Пресвятої Богородиці. Третя Пречиста
- 7 - День великомучениці Катерини
- 10 - День захисту прав людини
- 11 - Міжнародний день гір.
- День пам'яті кримчаків та євреїв Криму — жертв російського нацизму
- 13 - День Апостола Андрія Первозванного
- 14 - День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС
- 17 - День пам'яті великомучениці Варвари
- 19 - День святителя Миколи Чудотворця

ДОПОМОГА БІЙЦЯМ АТО «ЗБЕРИ СМІТТЯ — ВРЯТУЙ ЖИТТЯ!»

У жовтні в Києві та Київській області розпочався перший етап кампанії «Збери сміття — врятуй життя!». Головною метою проекту є збір макулатури школярами та їхніми батьками, студентами та викладачами, для подальшої переробки. Тільки у Києві до акції долучилися більше 40 ВНЗ та почали брати активну участь школи міста. Про це УНН повідомили у прес-службі організаторів.

Організатори наголошують, що зібрані кошти будуть витрачені на необхідні речі для бійців АТО.

Акція «Збери сміття — врятуй життя!» організована громадською ініціативою «Зробимо Україну чистою» та КМЦП (Київський молодіжний центр праці).

Також ГО «Бізнес-центр Новий початок» в особі Олександра Тигова та волонтерів організації підтримали соціальну ініціативу та активно сприяли реалізації проекту. Таким чином вдалося об'єднати багато громадських організацій, ВНЗ, шкіл та підприємств Києва та Київської області.

Завдяки залученню в якості координаторів та волонтерів місцевих підприємців, відразу до акції приєдналися мешканці Києво-Святошинського району Київської області.

Тільки за перший тиждень акції активісти зібрали більше 17 тон макулатури за допомогою шкіл та підприємств.

З кожним днем масштаби проекту збільшуються. Відвантаження зібраної макулатури здійснюється щодня.

Організатори акції вже мають суттєвий досвід у благодійній діяльності. Вирученої суми за здачу макулатури вистачить для того, щоб забезпечити суттєву допомогу бійцям.

Організатори неодноразово надавали фінансову підтримку АТО, тому мають прямі контакти військових підрозділів, що гарантує закупівлю виключно необхідних речей для батальйонів.

Завдяки партнерам благодійної акції макулатуру купують за найвищою ціною — від 1,1 до 1,5 грн за 1 кг.

Детальну інформацію можна побачити за посиланням: <https://www.facebook.com/zberismittya>

До акції можуть приєднатися всі бажаючі громадські об'єднання та активісти, які готові таким шляхом допомогти та зробити свій внесок!

АКТИВІСТИ «ЗЕЛЕНОГО СВІТУ» ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ПРОКУРОРА КИЄВА ЩОДО ПРИЄДНАННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Газета «Зелений світ».
 Виходить з 1989 року.
 Засновники газети: УЕА
 «Зелений світ»
 Передплатний індекс
 Свідоцтво про реєстрацію
 № 630 серія КВ
 від 10.05.1994 р.
 Ідентифікаційний код
 №
 Адреса: Контрактова пло-
 ща, 4, Київ-70,
 для листування: 002, Київ,
 а/с №84
 тел.289-16-80

E-mail:

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
 WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
 Юрій Самойленко
 Головний редактор
 Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозреватель», Експрес online, еко.portal.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жахливий екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ» Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жахні картини радянської дійсності.

Позивачі у справі №2а-4500/11/2670 Ю. Журавльов, С. Нитка, голова Святошинської районної організації «Зелений світ» В. Ткаченко й голова народного фотоклубу «Ікар» О. Козулько звернулися до київської прокуратури та міського управління МВС з проханням приєднати у якості боржника до кримінального провадження № 12012110100002065 також чиновників нинішнього складу КМДА через ухиляння від виконання згаданого рішення Київського апеляційного адміністративного суду від 5 квітня 2012 р.

Київський апеляційний адміністративний суд своєю Постановою від 5 квітня 2012 р. у справі №2а-4500/11/2670 визнав протиправною бездіяльність КМДА щодо невиконання рішення Київради від 26.02.2010 р. № 13/3451 «Про присвоєння скверу ім. Василя Стуса» та зобов'язав виконавчий орган Київради КМДА виконати згадане рішення шляхом проведення організаційно-правових заходів.

Півроку Державна виконавча служба намагалася виконувати рішення суду, півроку чиновники КМДА вдавали, що не чують і не розуміють, що від них хочуть. Нарешті, 18.12.2012 р. Державна виконавча служба України звертається до правоохоронних ор-

ганів з поданням «про притягнення боржника до кримінальної відповідальності відповідно до закону». Згідно з цим поданням Шевченківським РУ ГУ МВС України 27.12.13 р. відкрито кримінальне провадження.

Кілька разів «славні» правоохоронці кримінальне провадження закривали та суди скасовували їхні постанови про закриття кримінального провадження.

Сподіваємося, органі люстрації згадають «славних захисників» Конституції та права в Україні не злим, тихим словом.

21.07.2014 р. голова Святошинської районної організації «Зелений світ» В. Ткаченко звернувся до голови КМДА В. Кличка з проханням виконати згадане рішення суду — ухвалити Розпорядження голови КМДА про проведення організаційно-правових заходів щодо виконання рішення Київради від 26.02.2010 р. № 13/3451 «Про присвоєння скверу імені Василя Стуса».

КМДА відповіло відпискою №064-7976 від 11.08.14 р. Жодним словом про виконання рішення суду у відписці не згадано.

17.09.2014 р.вдруге екологічна громадськість звертаються з листом до голови КМДА В. Кличка з вимогою виконати рішення суду.

Цього разу у відписці також жодним словом про виконання рішення суду не згадано.

Проаналізувавши обидві відповіді підрозділів КМДА, екологічна громадськість робить висновки, що КМДА не збирається виконувати рішення суду. А тихо саботує справу. Нинішня КМДА, очолювана В. Кличком, також ухиляється від виконання згаданого рішення суду, як і КМДА Попова.

Тому громадські активісти вимагають долучити Кличка і його команду до кримінального провадження у якості боржників у справі.

КИЇВ ВТРАЧАЄ ІСТОРИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

об'єкт культурної спадщини, будинок кінця 19-початку 20 ст. по просп. Перемоги, 130/1 станом на грудень 2013р.

Із виборами Президента України відбулися вибори й до Київради та Київського міського голови. Виборці очікували від цих виборів великих позитивних зрушень. З одного боку — обіцяного припинення війни, ліквідацію корупції та наведення порядку в країні для гідного і заможного у ній життя. З іншого — кияни втомилася від комунального пограбування та земельного дерібану. Київська влада замість вирішення проблем київської територіальної громади, вирішувала власні, всупереч громадським.

Після Революції Гідності кияни на виборах віддали перевагу відомому і успішному спортсмену, переносючи, очевидно, його спортивні успіхи на політичний ринг. Таким чином, влада у столиці з великою перевагою

об'єкт культурної спадщини підпросп. Перемоги, 130/1 станом на липень 2014 р.

перейшла до Віталія Кличка і його партійної групи. Тут можна віддати належне чемпіону світу з боксу в суперважкій вазі, на фоні решти політиків Майдану він здавався принциповішим та креативнішим.

Зазначу, що на хвилі ейфорії виборці не зважали на те, що Віталій Кличко та його політична сила довгий час функціонували в попередній Київській міськраді. Принаймні, у 2008 році цей політичний проект був серед фаворитів столичних виборчих перегонів. Логічно було б припустити, що Кличко і його команда мали б поділити відповідальність за всі негаразди у столиці спільно з рештою депутатів молодшої команди Черновецького та пізнішої депутатської більшості Попова.

Отже, нинішній київський

Початок на ст. 1

громадські обговорення Генплану Києва 2012 р., Будинок кіно, м. Київ

громадські обговорення Генплану Києва 2012 р., Будинок кіно, м. Київ

виявлено.

Час іде. Пам'ятка стоїть пустою, не огорожена, не доглянута. Час працює проти будинку.

У липні цього року я звернувся до київської оновленої влади та «нової» прокуратури. Реакція — прокуратура знову паркану не виявила, як і не виявила порушень законодавства у сфері культурної спадщини. Також, прокуратура роз'яснила мені, що спершу, як звернутися до неї, я маю звертатися до «компетентного органу виконавчої влади». Й по тому.

Компетентний же орган виконавчої влади в особі Департаменту комунальної власності Києва підтвердив факт включення «щойновиявленого (це в січні 1998 року) об'єкта культурної спадщини» до Програми приватизації 2011-2012 р. і перевів стрілку на Головне управління охорони культурної спадщини столиці. Про продаж будинку «компетентний» орган скромно промовчав.

Натомість, Управління охорони культурної спадщини підтвердило, що пам'ятку архітектури та історії продано з аукціону ТОВ «Юпітер Фінанси». Для обґрунтування деривану культурної спадщини та створення ілюзії законності об'єкта, Управління повідомило про укладання ним охоронного договору з новим власником через півроку придбання об'єкта культурної спадщини. Щоправда ніхто так і не спромігся проконтролювати виконання власником умов охоронної частини цього договору.

Окремо хочеться відзначити у цьому питанні «патріотичну» позицію «нової» кличківської Святошинської райдержадміністрації. У листі останньої написано, що перевірка з виїздом на місце паркану не виявила, «територія в задовільно-санітарному стані». Оригінально, щодо збереження культурної спадщини.

Тут, для ясності, необхідно навести вимоги Святошинської районної організації «Зелений світ» до голови КМДА від 3.07.2014 р.: «Враховуючи вищевикладене, просимо:

- Звернутися до компетентних органів щодо притягнення до відповідальності згідно з Законом причетних осіб у порушенні в сфері законодавства культурної спадщини;
- скасувати рішення Святошинської РДА щодо незаконного продажу цього об'єкту сторонній організації;
- відновити фізичний стан будинку за адресою проспект Перемоги, 130/1, який нині доведений до катастрофічного стану;
- про вжиті заходи повідомити Святошинську районну організацію «Зелений світ»...».

У цьому листі я помилково рішення Київради назвав рішенням Святошинської РДА. Але в умовах чиновницької секретності при розкраданні комунальної

власності і землі, мало хто може ствердно вказати головного крадія. Ні прокуратура, ні Управління охорони культурної спадщини, ні Департамент комунальної власності Києва не назвали дати та номеру рішення компетентного органу, який незаконно продав об'єкт культурної спадщини.

Підбиваючи підсумки, можна констатувати злочинну недбалість і чиновницьку байдужість прокуратури та апарату КМДА до проблем збереження культурної спадщини. Складається враження, що інтереси ТОВ «Юпітер Фінанс» важливіші для органів правопорядку та постмайданівської влади, ніж незаконно відчужений об'єкт культурної спадщини столиці.

Я вживаю термін «незаконно» відчужений та проданий, бо ні прокуратура, ні КМДА не підтвердили законності цієї приватизаційної обробки.

Тепер поміркуємо логічно, для чого ТОВ «Юпітер Фінанс» придбав старий будинок, який потрібно утримувати великим коштом? Може, щоб створити у ньому музей історії Святошинського району? Навряд. Так чому куплена нерухомість кинута власником напризволяще, а «компетентні» органи, підписанти охоронного договору, скромно не виконують контрольних, охоронних функцій цього договору?

Напрошуються висновки, що цей будинок доводиться власником до руїни, потім його буде знесено, а на цьому місці збудують хмарочоса і зароблять захмарні надприбутки. Влада ж сприяє цьому своєю бездіяльністю. Зате — має нахабство патякати про заповідання нових об'єктів у майбутньому. Які патріоти!

Така ж доля спіткала кінотеатр «Екран». Це — найстаріший кінотеатр на території Києва (102 роки від дня згадки про нього в архівних документах). Його продали, він чекає на знищення. Святошинські активісти зверталися у всі органи місцевої влади та з 2009 року проводили акції підтримки на його збереження. Але новій-старій столичній владі не потрібна історична пам'ять про те, що й під Києвом понад сто років тому кияни долучалися до сінематографу, відпочиваючи у приміських святошинських дачах.

У світлі порушених проблем виникають справедливі запитання до голови КМДА Віталія Кличка:

- Чому він та його підлеглі так халатно ставляться до культурної спадщини Києва?
- Чи збирається він зі своєю командою повертати у власність київської територіальної громади історичні об'єкти культурної спадщини, вилучені попередньою антиукраїнською владою?
- До якої політичної команди належить ТОВ «Юпітер Фінанси» і яку ціну воно заплатило за об'єкт культурної спадщини по просп. Перемоги, 130/1, чи відповідає вона ринковій вартості?
- Чи буде голова КМДА ініціювати перед правоохоронними органами розслідування випадку продажу об'єкту культурної спадщини та притягнення винних до відповідальності?
- То чим кращий Кличко від своїх попередників чернівецького-попова?

Голова Святошинської районної організації «Зелений світ»
Віктор Ткаченко

очільник, одночасно й голова Київської міської держадміністрації, мав би виправити помилки й злочини, допущені його попередниками. Реалії ж — невтішні. Як на мене, бажання «перезавантажувати» владу у Кличка немає. Понад те, нинішній мер продовжив підходи і методи попередньої корумпованої влади.

Хочеться нагадати, що у попередньому скликанні Київради нинішній голова КМДА виступав у ролі опозиціонера. Наприклад, у 2012 році він був одним з організаторів широкого громадського обговорення корупційного нового Генплану м. Києва. Більше того, Кличко підтримував негативну оцінку цього Генплану громадськими організаціями та діячами. Нині ж Кличко намагається затвердити той самий корупційний Генплан, розроблений не в інтересах киян, а в інтересах забудовників та бізнес-аферистів. Цей «документ» узаконює незаконні забудови Києва та погіршує якісний рівень життя киян в екологічній, соціальній, демографічній, інфраструктурній та інших сферах.

Інший приклад — ставлення КМДА під керівництвом Кличка до збереження культурної спадщини столиці. Газета «День» опублікувала статтю в №211(4334) від 11.11.14 р. на стор. 2 «2000 пам'яток Києва без статусу», у якій зазначено, що в Києві 1300 пам'яток архітектури КМДА планує ввести до держреєстру. Дуже шляхетна та необхідна справа, враховуючи, що всі попередні антиукраїнські режими знищували київську старовину, стирали на порох історичну пам'ять українців. Все б ніби добре? Але...

На практиці спостерігається інша, не така шляхетна картина, як її малюють у ЗМІ та на сайті КМДА. Візьмемо ставлення Кличка і його команди до конкретного об'єкта культурної спадщини, архітектурної пам'ятки, будиночка кінця 19- початку 20 ст. по просп. Перемоги, 130/1, проданого приватним власником попередньою Київською міською радою у 2013 році. Тут треба зазначити, що комунальна власність столиці змінює своє цільове призначення чи форму власності тільки з дозволу власника — Київради, а об'єкт культурної спадщини, занесений до держреєстру — ще й за рішенням профільного міністерства. Кличко з командою на той час були депутатами Київради, і хто зна, може й голосували за це незаконне рішення.

Під час Революції Гідності новий власник обгородив територію пам'ятки парканом і збирався знести її та будувати хмарочоса. Люди не дали. Паркана знесли, а сторожів вигнали.

Я звернувся тоді до прокуратури та Київради з вимогою роз'яснити ситуацію навколо відчуження комунальної власності та парканних об'єктів. Реакція — близька до нуля. Прокуратура відповіла, що паркану під час огляду місця подій не

ПРО СПЕКУЛЯЦІЇ ДІЛКІВ ВІД ГІДРОЕНЕРГЕТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Останніми місяцями так зване гідроенергетичне лобі знову піднімає голову, а ситуація навколо малих ГЕС знову наближається до точки кипіння. Фактична бездіяльність Міністерства екології і природних ресурсів щодо застосування стратегічних підходів до охорони річок та вирішення проблеми будівництва малих гідроелектростанцій призвела до того, що ГЕСівці продовжують наступ. Вже сьогодні почалася підготовка будівництва або ж саме будівництво у таких критичних для людини і природи місцях, як Голошино і Розтоки в Івано-Франківській області, Сарата у Чернівецькій області, Нижній Бистрий у Закарпатській області та інших.

Знову застосовуються різні способи тиску на активістів — від залякування та підвозу на ділянки з метою тиску на людей невідомих бойовиків до спроб «домовитись» шляхом щедрої роздачі обіцянок. Проте екологи і громади стоять і мають намір далі стояти, захищаючи себе і природу. Вони вимагають упорядкування гідроенергетичного будівництва з метою приведення його до рамок, котрі виключатимуть загрозу довкіллю і людині.

На цьому тлі особливо цинічним газлом ГЕСівців, котрий все частіше звучить останнім часом, є те, що за допомогою малих ГЕС вони вирішуватимуть енергетичні проблеми України. Мова, зокрема, йде про проблему нестачі природного газу та проблему дефіциту електроенергії внаслідок руйнування енергетичної системи російськими терористами на Сході України.

Насправді, всі ці твердження не відповідають дійсності і мають на меті, в умовах відвернення уваги українців війною, отримання доступу до т. зв. зеленого тарифу — джерела збагачення. Нагадаємо, що «зелений тариф» фактично являє собою спеціальну пільгову ціну за електроенергію для окремих виробників. На сьогодні розміри «зеленого тарифу» істотно вищі від ціни електроенергії на ринку. Збереження українських річок ділків не цікавить.

У зв'язку з цим, пропонуємо детально проаналізувати окремі міфи, котрі активно розповсюджуються ділками від гідроенергетики з метою надання певного відтінку «благородності» і «державної ваги» їх діяльності.

Міф 1. Малі ГЕС слугуватимуть джерелом підвищення енергетичної безпеки країни.

Чи не найбільш агресивний міф, котрий виступає у якості основного аргументу і слугує для створення образу «рятівників країни» з гідроенергетичних ділків.

Насправді, на сьогодні близько 70 малих ГЕС по всій країні виробляють лише 0,16 % електроенергії в країні. В обсягах виробництва електроенергії це абсолютно незначні показники. Навіть за умови збільшення вироблення у 10 разів (що потребуватиме будівництва 700 малих ГЕС потужності, аналогічної існуючим), відсоток вироблення збільшиться до 1,6%. Це не буде достатнім навіть для покриття пікових навантажень. Але 700 нових малих ГЕС означатимуть фактичне повне знищення природних річок в Укра-

їні і остаточну крапку на розвитку, наприклад, туризму і рибальства, пов'язаних з природними річками.

Крім того, звучать твердження, що малі ГЕС допоможуть покривати пікові навантаження на енергосистему, тобто вироблятимуть електроенергію у час, коли її споживання є найвищим. На жаль, це твердження також не відповідає дійсності, адже пікове енергоспоживання в Україні припадає на зимовий період, коли малі ГЕС тривалий час простоюють через низький рівень води у річках та явища, пов'язані з замерзанням води і обмерзанням обладнання.

Міф 2. Малі ГЕС дають дешеву екологічно чисту електроенергію, котра допоможе покращити енергозабезпечення віддалених громад.

Ще один міф, котрий не має нічого спільного із дійсністю.

Насправді, через застосування «зеленого тарифу», електроенергія від малих ГЕС є вкрай дорогою і не має жодної категорії споживачів, коті готові купувати її за встановленими цінами. На сьогодні ціна електроенергії за «зеленим тарифом» малих, міні та мікро ГЕС така:

ГЕС потужністю до 200 кВт — 3 грн. 49,8 коп. за 1 кВт-год,

ГЕС потужністю від 200 кВт до 1 МВт — 2 грн. 43,98 коп. за 1 кВт-год,

ГЕС потужністю від 1 МВт — до 10 МВт — 1 грн. 82,99 коп. за 1 кВт-год.

У той же час ціна електроенергії для різних категорій споживачів станом на вересень 2014 року така:

населення — від 28,5 коп. за кВт год. до 1 грн. 34 коп. за 1 кВт-год.;

промислові споживачі платять від 97 коп. до 1 грн. 23 коп. за кВт-год.

З ціною на електроенергію, котра значно вище відпускної ціни для споживачів, малі ГЕС не мали б жодного клієнта. Але для того, щоб гроші усе ж текли до кишень спритних ГЕС-ділків, вигадали окрему схему. Адже держава зобов'язує енергоринок викупувати всю електроенергію, вироблену на малих ГЕС саме за згаданим вище, неймовірно високим «зеленим тарифом».

Для повноти картини порівняймо ціни на електроенергію, що виробляється малими ГЕС з цінами на електроенергію традиційних виробників, котрі забезпечують майже 99 % енерговиробництва у країні. А ціни продажу електроенергії такі (вересень 2014):

Атомні електростанції продають 1 кВт-год електроенергії за 30,5 коп.

Теплоелектростанції продають 1 кВт-год електроенергії за 84 коп.

Великі ГЕС продають 1 кВт-год електроенергії за 49 коп.

Тобто електроенергія традиційних виробників дешевша електроенергії малих ГЕС щонайменше у 2,17 рази. А порівняння з іншими категоріями (міні та мікро ГЕС) взагалі засвідчить гігантський розрив. Тобто на сьогодні електроенергія малих ГЕС, що продається за «зеленим тарифом», є абсолютно неконкурентоспроможною на ринку і їх прибуток забезпечується лише наявністю схем обов'язкового викупу.

Що стосується покращання місцевого енергопостачання, то і тут малі ГЕС в Україні не можуть похвалитися досягненнями.

Адже вся їх електроенергія продається у загальну мережу (це і є умовою отримання «зеленого тарифу»). В той же час нормальна практика такого бізнесу іде шляхом забезпечення електроенергії місцевих споживачів і лише надлишки електроенергії (тобто неспожита частка) продається у загальну мережу.

Міф 3. Малі ГЕС — це екологічно чиста електроенергія, котра виробляється без шкоди для довкілля.

Можна було б зрозуміти високу вартість електроенергії за умови, що гідроелектростанції виробляли її без шкоди для довкілля. Але більшість проектів, запропонованих, зокрема, в Українських Карпатах, свідчить про те, що екологічна шкода від їх будівництва і роботи буде значною і неприйнятною, як з економічної, так і з екологічної точки зору. Адже відбуватиметься руйнування річкових екосистем, котрі сьогодні надають людству величезний обсяг так званих екологічних послуг — від джерел водопостачання і місць відпочинку і туризму до збереження рідкісних і зникаючих видів живих організмів і історичного середовища формування культури українського народу. Не зайвим буде нагадати і про те, що значна частина річок Українських Карпат перебуває у відносно незміненому або малозміненому природному стані. Річок у такому стані в Європі майже не залишилось і іноземні туристи приїзять до Карпат саме для того, щоб побачити справжню, збережену тільки тут, природу Європи. Практика України свідчить, що ГЕС будуються не лише в екологічно чутливих районах, природно-заповідних об'єктах, руйнуючи їх (наприклад, у басейнах Черемоша (в т. ч. Білого і Чорного), Прута, Тересви, Ужа, Тиси та ін.), але й саме будівництво супроводжується грубими порушеннями екологічного законодавства (Голошино, Нижній Бистрий, Дземброня та ін.), нехтуванням законами, тиском на місцеві громади. Крім того, на превеликий жаль, в Україні не було жодного випадку, коли б навіть найбільш екологічно шкідлива ГЕС була знесена для відновлення екологічної рівноваги. Тобто там, де шкідливі ГЕС таки побудували, зупинити і знести їх законним шляхом було вже неможливо. Та й власники ніколи не поспішали щось покращувати. Вони йшли і йдуть далі у гонитві за «зеленим тарифом», до нових ділянок і нових громад із щедрими обіцянками і вантажем руйнувань за плечима.

Міф 4. Екологи критикують, не пропонуючи альтернативи.

А й справді, чи є альтернатива? Безперечно, і екологи пропонують цілий ряд альтернатив, котрі дозволяють покращувати енергетичну безпеку, підвищувати добробут місцевих мешканців і зберігати природу.

Енергозбереження є одним із найбільш перспективних напрямків. Відповідно до державних програм, енергоємність ВВП України до 2030 р. має зменшитись удвічі.

Що це означає для країни? Те, що на кожну гривню виробленої продукції витрати на енергоресурси зменшаться удвічі. А це відкриває шлях до зменшення залежності від імпортованого палива, зменшить потоки грошей, що витрачаються країною

Початок на ст. 4

для оплати закордонних енергоресурсів. Це також підвищить конкурентноздатність економіки.

Що це означає для пересічної громадянина? Витрати на оплату енергоресурсів (електроенергія, паливо, в т. ч. і газ) зменшаться при незмінній якості життя. А також життя у безпечнішому і чистішому середовищі.

Що це означатиме для довкілля? Зменшення тиску на природу з боку енергетичних компаній, покращання якості довкілля.

Іншим магістральним напрямком може стати пошук справді альтернативних зелених джерел енергії. Наприклад, у лісних Карпатах поруч із річками можна побачити гори тирси — відходів пилорам. Кожен павадок або повін змиває ці відходи у річку, забруднюючи її. Водночас тирса є цінним ресурсом для виробництва гранул (пелет), котрі є високоенергетичним видом палива і потенційним джерелом енергії для лісової місцевості. Крім того, паливні деревні гранули мають високий попит на зовнішніх ринках через високий попит на них, зокрема, у країнах ЄС. А кількість робочих місць, необхідних у сфері виробництва паливних гранул, істотно вище тих 1-2 охоронців, котрих наймають на ГЕС із числа місцевих жителів.

Ще одним напрямком альтернативного розвитку, заснованим на природних цінностях, є туризм і рекреація. Адже у сільському зеленому туризмі може заробляти практично кожна родина у місцевостях з високим туристичним потенціалом (зокрема, в Українських Карпатах). На жаль, ГЕС у не належних місцях руйнують не тільки річки, але й перспективу розвитку зеленого, водного, ландшафтного туризму.

Можливим є і розвиток ГЕС. Наприклад, безгреблевих ГЕС природного стоку, котрі не перекривають річище греблями, не забирають воду у труби, а встановлюються у потоці. Саме про них, як про найбільш перспективний напрямок у гідроенергетиці без шкоди для довкілля, говорили фахівці енергетики і екологи на початку 90-х років. На жаль, для бізнесу вони не цікаві, адже одна така ГЕС може виробляти лиш невеликі обсяги енергії, достатні для покриття енергоспоживання кількох приватних господарств. Проте для забезпечення енергопостачання можливе встановлення великої кількості таких гідроенергетичних установок без шкоди для довкілля. Вони цікаві, в першу чергу, для окремих господарств або сільських громад, котрі таким чином могли б справді стати електронезалежними. Можливе і будівництво більш крупних ГЕС, але лише там, де це не шкодитиме довкіллю. Сьогодні екологи вже підготували відповідні матеріали, існують карти ділянок, на котрих будівництво можливе за умови неухильного дотримання існуючого екологічного законодавства. Всі вони є у вільному доступі, безкоштовні і можуть використовуватись як органами влади, так і інвесторами для планування. Але найбільш критичні точки — весь Чорний і Білий Черемош, Черемош, Тересва, Ріка, верхів'я Ужа, Прута і їх притоки, а також ряд інших річок, є саме тими річками, де будь-які ГЕС, що перегороджують річище,

істотно змінюють хід природних процесів, є неприпустимими. Тут можна облаштувати лише малі ГЕС природного стоку.

Чи є надія на те, що руйнування українських річок припиниться, а гідроенергетика розвиватиметься в рамках, котрі унеможливлять руйнування довкілля?

Так, і надія сьогодні на всіх тих громадян України, котрі мислять і готові боронити наші спільні річки і наше спільне майбутнє. Сьогодні погляд багатьох громад в Україні — навіть у далеких Кіровоградщині та Рівненщині — прикутий до боротиби Дземброні, Голошина, Білої Ріки, Хуста та ін. карпатських поселень. Війна з російськими окупантами і терористами на Сході України колись закінчиться. І неприпустимо, щоб борці за волю України і їх нащадки замість дзвінкогоголосих карпатських річок — нашого природного і культурного спадку — отримали бетонні греблі та іржаві труби, збудовані під прикриттям війни.

До речі, боротьба триває не тільки в Україні: у США (штат Вашингтон) на річці Евла нещодавно було знесено дві греблі висотою 33 та 64 метри, котрі 102 роки перекривали річку і міграційні шляхи риби. Це знесення, котре є найбільшим знесенням греблі з екологічних причин в історії, сталося завдяки боротьбі місцевих мешканців і екологів — захисників річок. Здоров'я річки і риби виявились, в решті-решт, важливішими і для місцевої громади, і для держави.

Анатолій Павелко — спеціаліст з питань збереження річок і гідроенергетики Дунайсько-Карпатської програми, Всесвітній фонд природи — WWF м.Відень — м.Львів

СУД УЗАКОНИВ БУДІВНИЦТВО МІНІ-ГЕС НА ВЕРХОВИНЩИНІ

ТзОВ «Гідропауер» звернулося до господарського суду Івано-Франківської області з позовною вимогою до Голошинської сільської ради Верховинського району Івано-Франківської області про визнання недійсними рішень Голошинської сільської ради від 07 липня 2014 року.

Мешканці Голошина піднялися на протест, коли побачили, що у русло Білого Черемоша ТОВ «Гідропауер» загнав важку техніку і почав будівництво міні-ГЕС. Люди розповідають, що сільський голова не погодив з громадою це будівництво, як того вимагає законодавство.

Вже згодом громада дізналася, що у межах села заплановане будівництво ще чотирьох малих гідроелектростанцій. Три з них має споруджувати зовнішньоекономічна асоціація «Новосвіт», а одну — приватний підприємець Валерій Миронюк.

Голошинці переконали, що жодні «соціальні пакети», обіцяні так званими інвесторами, не виправдають убивства ріки. Люди бояться, що з будівництвом п'яти ГЕС загине вся червонокнижна риба, від ріки залишиться мертве сухе русло, але при цьому ще й збільшиться небезпека від паводків.

Вони наполягли, щоб сесія скасувала кожне рішення зокрема, яке стосується будівництва міні-ГЕС, що і зробили депутати 7 липня.

Крім того, 7 липня 2014 року Голошинська сільська рада прийняла рішення «Про заборону будівництва малих ГЕС на території Голошинської сільської ради вздовж річки Білий Черемош».

Відповідач в судовому засіданні року вказав на те, що проти позову не заперечує.

Так, господарський суд Івано-Франківської області визнав недійсним рішення Голошинської сільської ради від 07.07.2014 року №1 «Про заборону будівництва малих ГЕС на території Голошинської сільської ради вздовж річки Білий Черемош» в частині, що стосується позивача ТзОВ «Гідропауер».

Також скасував рішення сільради від 07.07.2014 року №13 «Про скасування рішення №4, 38 сесії сільської ради 5-го скликання від 24.09.2010 року «Про надання дозволу на розробку проекту будівництва малої ГЕС (каскаду) ТзОВ «Гідропауер». Окрім того, сільрада має сплатити 2436 гривень судового збору.

KURS.IF.UA

РОСАТОМ ХОЧЕ БУДУВАТИ ХМЕЛЬНИЦЬКУ АЕС

Жодних офіційних повідомлень про припинення співпраці російська держкорпорація не отримувала.

Російська державна корпорація Росатом продовжує переговори з Україною з будівництва двох енергоблоків Хмельницької АЕС. Як повідомляє ІТАР-ТАСС, так в Росатомі прокоментували заяву голови українського НАЕК Енергоатом Юрія Недашковського.

Недашковський заявив, що Україна має намір припинити співпрацю з Росією з цього проекту.

«У рамках міждержавної угоди за проектом споруди 3 і 4 енергоблоків Хмельницької АЕС партнером російської сторони виступає Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. З Міненерго України ми вели і продовжуємо вести всі переговори», — сказали в Росатомі.

Також у корпорації зазначили, що російська сторона не отримувала ніяких офіційних повідомлень про припинення або призупинення проекту.

У травні стало відомо, що Європейський банк реконструкції і розвитку та Європейське співтовариство з атомної енергії виділяють кредит у розмірі 600 мільйонів євро на програму з підвищення безпеки українських АЕС.

ЖИТЕЛЯМ ДОНБАСУ ЗАГРОЖУЄ ЕКОЛОГІЧНА КАТАСТРОФА

Радіаційні шахтні води затоплять підвали, поля, асфальти та отруюватимуть питну воду.

«У Єнакієвому затоплена шахта «Полтавська», біля неї затоплюється «Вуглегірська». Поряд з ними знаходиться шахта «Юнком», на якій в 1979 році був проведений ядерний вибух. Зараз брудні шахтні води піднімаються і вони винесуть радіоактивні речовини на поверхню, де рівень радіоактивного забруднення перевищуватиме норму в 1000 разів», — розповів Михайло Волинець.

«А ще зовсім поруч (в Горлівці, — ред.) знаходиться шахта «Олександр-Захід», в яку в 1989 році проникло 50 тонн брудного хімічної речовини монохлорбензола, які з'єдналися з іншими шкідливими речовинами під землею і вийшла гримуча суміш. Тіла шахтарів, що потрапили в це середовище, просто розчинилися, як в кислоті. Тоді локалізували цю ділянку, а шахту закрили. Але зараз неконтрольоване затоплення шахт винесе ці шкідливі хімічні речовини на поверхню, через це буде отруєний шар землі, питна вода. Вода затопить підвали, поля, асфальт і все інше — це перетвориться на брудне болото. Крім того будуть отруєні притоки річки Сіверський донець, акваторія Азовського моря, а також територія Росії. У Ростовській області закрито понад 100 шахт за останні 25 років, тому буде отруєна річка Дон», — зазначив голова Незалежної профспілки гірників.

На думку Волинця, населення України має усвідомити близьку катастрофу, яка пов'язана з бойовими діями на Донбасі.

«Військовий дії і руйнування сприяють екологічній катастрофі на території Донецької та Луганської областей. Жити там буде дуже складно, особливо взимку. Населення має отримати правильну інформацію, усвідомити, де їм доведеться жити. Вони не повинні думати, що через 2 роки піднімуться шахтні води на поверхню, тому що вони піднімуться через 4-5 місяців, а може і швидше», — підкреслив він.

ФІРМИ «СІМ'І» ВІДСУДЖУВАЛИ «КІОТСЬКІ» МІЛ'ЯРДИ

П'ять фірм, що за часів Віктора Януковича отримали мільярдні підрядки на ремонт дитсадків, шкіл та лікарень, вимагають у судах від держави виплатити 140 млн грн. Це гроші, які фірми друзів Януковича планували витягти з бюджету під час однієї з найбільших афер в Україні, та не встигли через революцію.

Як з'ясувала телепрограма «Наші гроші», позови адресовані ДП «Держекоінвест» — замовнику проєктів з енергозбереження на кошти «зелених інвестицій».

«Починаючи з 2008 року Україна за міжнародними договорами продажу одиниць викидів парникових газів отримала від

уряду Японії 440 млн євро, від уряду Іспанії — 30 млн євро (загалом близько 4,7 млрд грн — ред.). Станом на початок 2014 року Україною було використано майже 250 млн євро на різноманітні проєкти «зелених інвестицій», — пояснює Роман Марголич, голова Державного агентства екологічних інвестицій, яке є розпорядником «кіотських» коштів.

Близько 2 млрд грн за договорами підрядку «освоювали» компанії, наближені до «сім'ї» Віктора Януковича, зокрема, до друга четвертого президента — Віктора Іванющенка. Але розплатилися з ними не до кінця. Решту — 140 млн грн — вони намагаються отримати зараз. До суду звернулися п'ять компаній: ПП «Стек», СУМП ТОВ «Авалон», ТОВ «Інтертехенерго», ТОВ «Союз 2007» і ТОВ «Карпатибудінвест».

Про те, що «Карпатибудінвест» належить Юрію Іванющенку, виданню Forbes повідомляв його бізнес-партнер Іван Аврамов. Решта фірм оформлена на підставних осіб, але має багато спільного.

«Те, що ці компанії між собою пов'язані, це 100 відсотків, — вважає Юрій Сорокін, радник голови Державного агентства екологічних інвестицій. — Бо навіть на судові засідання від них ходить один і той самий представник».

Роботи, за які вимагають гроші п'ять компаній, здебільшого, виконані лише на папері. «Є численні порушення при виконанні робіт», — констатує Юрій Сорокін. Ось конкретний приклад. Директор Яркополеської загальноосвітньої школи (Крим) Л. Сервуля стверджує: роботи з утеплення фасадів та заміни вікон у школі не здійснювалися. Але декларація про готовність цієї ж школи до експлуатації вже підписана. За документами, школа півроку, як відремонтована.

Ситуація з якістю ремонтів на кіотські гроші — катастрофічна по всій країні. Але не зважаючи на це суди першої інстанції вже встигли прийняти кілька рішень на користь компаній-підрядників. Причина, зокрема, в тому, що державний замовник цих ремонтів — ДП «Держекоінвест» — до недавнього часу всі свої фінансові зобов'язання визнавав, навіть не згадуючи про те, що підрядники масово не виконали роботи.

Чому? Журналісти телепрограми «Наші гроші» (ZIK) встановили, що держпідприємством вже за нової влади продовжували керувати люди Юрія Іванющенка. Наприклад, экс-керівник «Держекоінвесту» Дмитро Медведев у квітні 2014 року підписував декларації про готовність об'єктів, які насправді не ремонтувалися. Незабаром на його місце було призначено Тетяну Сербіну. Але й вона не помітила нічого дивного у дахах, що течуть, і погодилася сплачувати решту коштів підрядникам.

Дмитро Медведев і Тетяна Сербіна — менеджери з орбіти «сім'ї». Медведев раніше був директором і співзасновником «Провідної продовольчої компанії ЗС», що засвітилася у скандалах з поставками продовольства в армію. Її пов'язують безпосередньо з Іванющенком.

Сербіна на парламентських виборах працювала членом комісії у 188-му окрузі. Тут балотувалося кілька ставлеників енакіївського олігарха. А колишні колеги Сербіної, що «натендерили» компаніям «Сім'ї» мільярди, працювали на цьому

окрузі ледь не в повному складі. Колишній керівник ДП «Держекоінвест» Дмитро Медведев, экс-голова Державного агентства екологічних інвестицій Владислав Якубовський та экс-заступник голови цього відомства Олександр Писаренко трудилися довіреними особами кандидатів в народні депутати, Ганна Кукла (ДП «Держекоінвест») — кандидатом в депутати, Михайло Коваль (Держагентство) — членом окружної виборчої комісії.

Як Медведев і Сербіна опинилися в новій владі? Якщо Медведева ще можна було б вважати попередником, якого не встигли вчасно замінити, то його наступницю аж ніяк. Сербіну призначено в червні цього року рішенням заступника голови Держагентства екологічних інвестицій Олександра Писаренка.

«Сербіна була незаконно призначена Писаренком на цю посаду», — стверджує міністр екології та природних ресурсів Андрій Мохник. Самого Писаренка було призначено розпорядженням Кабміну за підписом Арсенія Яценюка. Однак таке призначення не можливе без подання міністра екології. Андрій Мохник визнав, що він подавав кандидатуру Олександра Писаренка на призначення заступником голови Держагентства екологічних інвестицій, тому що отримав позитивні рекомендації щодо нього від японської сторони.

«Так, я давав, — визнав міністр. — Коли я побачив, що вони працюють на старі схеми, я ж зробив подання і про звільнення на Писаренка».

Зараз менеджери Юрія Іванющенка звільнені або переходять на лікарняних. Усе літо вони працювали на те, щоб віддати компаніям «сім'ї» побільше грошей. Лише у вересні в «Держекоінвест» призначили нового директора. «Я 12 вересня прийшла на цю посаду. З 12 вересня я не бачу на роботі жодного представника цього (колишнього, — ред.) тендерного комітету», — запевняє Ірина Сімак, гендиректор ДП «Держекоінвест».

У судах чиновники нарешті почали порушувати питання про факти невиконання робіт. І отримали перші рішення на користь держави. До речі, виграли суд в компанії «Інтертехенерго», яка цього року змінила засновників і реєстрацію. Журналісти «Слідство.Інфо» нещодавно довели, що ця компанія переїхала в офісну будівлю, яка належить оточенню міністра екології та природних ресурсів Андрія Мохника. «Інтертехенерго» освоювала «зелені інвестиції» ще з часів Януковича. А от останній тендер виграє вже в цьому році. Керівником «Держекоінвесту» тоді працювала Тетяна Сербіна. Андрій Мохник свої зв'язки з компанією «Інтертехенерго» заперечує, акцентуючи, що ця фірма переїхала в офісну будівлю, що належить його колегам, ще в лютому 2014 року, коли він не був міністром.

Варто зазначити, що разом зі зміною керівництва ДП «Держекоінвест» Кабмін узагалі ліквідував Державне агентство екологічних інвестицій, яке й призначає директора держпідприємства. Повноваження Держагентства переходять до Міністерства екології, за часів роботи в якому Андрія Мохника компанії з гнізда Юрія Іванющенка продовжували півроку пиляти «кіотські» гроші.

НА ВОЛИНІ ВУЛИЦІ ОСВІТЛЮЮТЬ ЕНЕРГІЄЮ СОНЦЯ

В Україні реалізовано черговий проєкт з впровадження вуличного освітлення на сонячних батареях. У селі Зимне, що на Волині, мешканці села проявили активність у долученні до спільних дій і встановили інноваційне освітлення двох вулиць. Для цього задіяли системи електрогенерації енергії, її накопичення в акумуляторі і освітленні за допомогою 28-ми світлодіодних світильників.

Сонячні електричні стовпи, так називають подібний вид освітлення. При їхній достатньо дорогій вартості, вони мають багато переваг. Таке освітлення не залежить від аварій загальних електромереж або від примусового вимкнення електропостачання села. А такі випадки бувають. Для встановлення сонячного освітлення не потрібні кабелі та проводи між стовпами. Таке освітлення може бути встановлене в будь-якому місці села, де є можливість закопати стовп і встановити подібну систему. Світлодіодні лампи мають набагато довший термін експлуатації і при експлуатації нового освітлення суттєво зменшуються затрати на заміну ламп.

Сонячний фотоелектричний модуль розміщується на стовпі вище світильника. Протягом цілого дня генерує і передає електроенергію в акумулятор, котрий також розміщений на стовпі. При настанні сутінок, за допомогою контролера системи, вмикається освітлення. Акумулятор віддає накопичену енергію для роботи лампи.

Нове сільське освітлення почало працювати завдяки Програмі розвитку ООН «Місцевий розвиток орієнтований на громади».

СІЛЬГОСПКУЛЬТУРИ МОЖНА ВИКОРИСТОВУВАТИСЯ ДЛЯ ЗАМІЩЕННЯ ГАЗУ

Земля України щедро винагороджує хорошими врожайми. І це вигідно можуть використати українські фермери для підвищення рівня енергетичної безпеки, адже можна вирощувати нові види культур, котрі варто прирахувати до енергетичних. Ще й для цього використати 8 мільйонів гектарів незадіяних площ.

Звертають науковці погляд на цукрове сорго, кукурудзу, цукрові буряки та трав'яний силос. Це українські культури, котрі добре освоєні і мають надзвичайні можливості.

У наших кліматичних умовах добре пристосоване до виробництва цукрове сорго. З кожного гектара можна зібрати 90 тонн рослинної маси і використати як джерело для отримання біоенергії, отримати екологічно чисте добриво.

Для кукурудзи можна використати, за розрахунками науковців, близько 2 млн гектарів для вирощування її на силос. Така

силосна маса дала б вихід 32 мільярдів кубометрів біогазу, що замістило б 17 мільярдів природного газу. Адже кожен гектар може видати 80 тонн силосної кукурудзяної маси.

Для того, щоб такий напрямок заміщення природного газу на енергію з біомаси відбувся, потрібна державна підтримка фермерам, що повинно зацікавити їх займатися вирощуванням енергетичних культур.

БІОГАЗОВА УСТАНОВКА ЩОДОБИ ВИРОБЛЯЄ 150 ТИС М КУБ. БІОГАЗУ

Лідером цукрової галузі є агропромисловий комплекс «Астарт», який об'єднує обласні підрозділи в Полтавській, Вінницькій, Тернопільській, Хмельницькій, Харківській та Житомирській областях. Працюють дев'ять цукрових заводів, агрогосподарства із земельним банком близько 245 тис. га і молочні ферми. За даними ukagroconsult.com, агропромхолдинг у 2013 році отримав чистий прибуток 25,67 млн. євро.

Виробництво високоякісного цукру та реалізації зернових і олійних культур, а також м'яса і молока — напрямок діяльності агропромислового комплексу. А з жовтня цього року, цей агропромисловий комплекс став лідером в біогазифікації відходів цукрового виробництва.

ECOTOWN

ЕЛЕКТРОМОБІЛІ МОЖУТЬ СТАТИ БУДЕННІСТІЮ

Європейське суспільство суттєво змінило підходи до електричної енергії, як сфери споживання, так і її вироблення. Виробництво електроенергії перестає бути монополією великих централізованих підприємств, котрі належать великим структурам. До 2025 року будь-хто зможе виробляти і зберігати енергію. Такий прогноз експертів UBS, великого приватного банку, активи котрого перевищують \$1,5 трлн, котрий є одним з провідних інвестиційних закладів планети, повідомляє dsnews.

Електроенергія продовжує «зеленити», тобто, все більше виробляється з відновлювальних джерел. Ця енергія стане не дорожчою, а навіть дешевшою, від традиційної. Три фактори сприяють цьому — доступні електромобілі, прогрес в області сонячної енергетики і суттєве зниження вартості панелей.

Сонячна енергетика стала досить конкурентоздатною. Найбільшим її недоліком було непостійне енергоспоживання. Але тут в гру скоро вступають електромобілі і акумуляторні батареї високої ємності.

32% ЕНЕРГІЇ ФРАНЦІЯ ПЛАНУЄ ОТРИМУВАТИ З ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ

У Франції проходить обговорення нових законів, котрі повинні трансформувати енергетичне забезпечення країни. Ініціатором виступає Міністерство екології. Акценти змінюються в бік зеленого розвитку. Документи передбачають інтеграцію всіх аспектів зеленої трансформації господарства країни.

Програма передбачає ліміти емісії парникових газів і збільшення потенціалу відновлювальної енергетики. До 2050 року має відбутися зниження на 50% споживання енергії у порівнянні з 2012 роком. Викиди парникових газів треба буде зменшити до 40% в 2030 році і до 75% в 2050 році. До 2030 року треба досягнути зменшення на 30% видобутку традиційного палива і збільшити використання енергії з ВДЕ до 32%.

Атомна енергетика буде зменшувати частку енергії з теперішніх 75% до 50% в 2025 році. Не передбачається повністю відмовлятися від цієї енергії. До 2030 року планується зменшити загальне споживання енергії на 20%.

Такий розвиток енергетики дозволить стати способом на вихід з кризових явищ в економіці. В будівництві і для покращення енергоефективності будинків буде задіяно 75 тисяч робочих місць, для дерев'яного будівництва буде потрібно 60 тисяч, в т.ч для спалювання біомаси, ще 11 тисяч робочих місць потрібно для інсталювання «інтелектуальних» лічильників в газовій та електричній сферах.

ECOTOWN

ЄС ВВІВ ЖОРСТКІ ВИМОГИ ДЛЯ... ПИЛОСОСІВ

Формування технічних характеристик для побутових приладів стає способом досягнути кращого ефекту роботи при менших затратах енергії та при підвищенні екологічності цих технічних пристроїв. З 1 вересня ввійшло в дію розпорядження ЄС про пилососи. Цим документом зобов'язано забезпечити всі нові пилососи енергетичною етикеткою, де буде вказана обмежена потужність цих приладів до 1600 Вт, а з вересня 2017 року нові пилососи не можуть використовувати більше ніж 900 Вт.

При забезпеченні меншого споживання виробники повинні забезпечити таку ж продуктивність роботи, щоб не збільшувався час на виконання прибирання. Цей параметр повинен перевірятися іншою нормою: максимальне річне споживання електроенергії. З 2014 року пилосос повинен використовувати не більше 62 кВт*год енергії за рік, а вже з 9 січня 2017 річне споживання повинно знизитися до 43 кВт*год.

Ціль нового розпорядження полягає в тому, щоб зменшити споживання електроенергії у мешканців. Нові приписи дозволять в 2020 році не використати 19 тисяч МВт*год електроенергії. Таку кількість електроенергії споживають 5 млн приватних будинків протягом року. Частина палива для виробництва електроенергії не буде спалена і не буде збільшено викиди в атмосферу.

ДИНОЗАВРИ МОГЛИ ВИЖИТИ, ІМ ПРОСТО НЕ ПОЩАСТИЛО

Падіння астероїда, в результаті якого утворився кратер Чиксулуб в Мексиканській затоці, вбило динозаврів в дуже короткі терміни — не за мільйони, а за кілька десятків тисяч років.

Динозаври вимерли через банальне невеличчя: якби гігантський астероїд впав на Землю на кілька мільйонів років раніше чи пізніше, гігантські ящери мезозою могли б продовжити своє існування.

Одинадцять західних палеонтологів, обговоривши різні сценарії зникнення динозаврів, дійшли висновку, що причиною швидкого вимирання цього надряду тварин було падіння метеорита приблизно 66 мільйонів років тому. Дослідження представлено в останньому номері журналу Biological Reviews.

Якби метеорит впав раніше, коли на території Північної Америки мешкало більше трав'янистих ящерів, чи пізніше, коли їх видове різноманіття відновилося, то наслідки катастрофи були б не настільки фатальними. Вже за кілька мільйонів років до Чиксулубського метеорита нижні ланки харчового ланцюга динозаврів Північної Америки були вибиті.

Вчені розглянули палеонтологічний літопис континенту і дійшли висновку, що великих трав'янистих трицератопсів і гадозаврів ставало все менше. Однак коливання видового різноманіття — це нормальний процес для екосистеми, і за кілька мільйонів років на Землі могли б з'явитися нові види.

У реальній же історії: землетруси, цунамі й пожежі, що послідували за падінням метеорита, остаточно обвалили ослаблений харчовий ланцюг. Проте палеонтологи працювали лише з даними у Північній Америці, тому процес вими-

рання динозаврів на інших континентах залишається неясним.

ЗНАЙДЕНО СКЕЛЕТ ОДНОГО З НАЙБІЛЬШИХ ДИНОЗАВРІВ

Міжнародна команда дослідників під керівництвом палеонтолога Кеннета Лековара з американського Університету Дрексела (штат Пенсильванія) знайшли рештки одного з найбільших серед наземних динозаврів, які існували на планеті. Про це йдеться в статті, опублікованій в науковому журналі Scientific Reports.

Скелет стародавнього ящера був виявлений на території Аргентини, в Патагонії, і витягнутий з-під землі в період з 2005 по 2009 рік. Після цього вчені вивчали рештки тварини, результати своїх досліджень вони оприлюднили тільки зараз.

Динозавр отримав назву Дредноутус шрені на честь військових кораблів дредноутів, що з'явилися на початку XX століття, а також спонсора дослідження — підприємця Адама Шрена. Як пояснили дослідники, таке ім'я було дано ящерові тому, що за життя йому не було кого боятися завдяки своїм неймовірно габаритам.

Довжина тіла тварини з урахуванням хвоста становила близько 25 м, висота — майже 10 м, а маса перевищувала 60 тонн. Для порівняння, маса тіла ящерів з роду брахіозаврів, які також входять до списку найбільших, становила, за останніми оцінками, в середньому від 30 до 40 тонн. Літак Boeing 737 без пасажирів важить близько 42 тонн. Маса тіла синих китів перевищує 130 тонн.

Як зазначив автор дослідження Кеннет Лековара, відкритий вченими динозавр «важив приблизно стільки ж, скільки дюжина африканських слонів».

«Вражає те, що знайдені фрагменти скелета вказують на те, що в той час, коли 65-тонна тварина загинула, вона ще повністю не виросла», — наголосив палеонтолог.

«У нас так багато питань про цих істот. З якої їжі вони витягували достатньо калорій, щоб вижити? Як вони контролювали температуру тіла?» — вказав Лековара. Він зазначив, що дослідникам вдалося виявити незвичайно повний скелет — в ньому присутні приблизно 45% кісток — і це допоможе відповісти на деякі з даних питань.

У МЕКСИЦІ ВІЯВЛЕНО ВЕЛИКЕ КЛАДОВИЩЕ ДИНОЗАВРІВ – ЗМІ

У двох місяцях вчені знайшли рештки близько 30 динозаврів.

У пустелі мексиканського штату Коауїла знайдено найбільше кладовище динозаврів, повідомляє німецьке видання Der Spiegel з посиланням на агентство DPA.

На ділянці розміром 50 на 200 метрів німецькі палеонтологи і їхні мексиканські колеги виявили рештки 14 динозаврів. На віддаленні в кілька кілометрів були знайдені скелети ще 15 тварин.

«Я не знаю жодного місця, де було б знайдено таку кількість динозаврів на настільки невеликій площі», — прокоментував професор Вольфганг Штіннесбек з університету Хайдельберга.

Близько 70 мільйонів років тому в цьому регіоні знаходилася велика річкова дельта з розвиненою екосистемою. Крім скелетів динозаврів, палеонтологи виявили рештки крокодилів, ранніх ссавців і чотирьох видів черепах. Неподальк від місця розкопок були також знайдені сліди, залишені хижими динозаврами, зокрема тиранозавром.

запашний перець — 5 горошин, гвоздика — 2-3 бутона, сіль — за смаком.

Спосіб приготування: М'ясо нарізаємо спочатку скибками шириною 2 см, потім — шматками розмірами приблизно 5x5 см. Відбиваємо з двох сторін, але не вщент.

Чорнослив промити, залити окропом ненадовго і видалити кісточки. Перець і гвоздику розчавити, покласти на шматочок марлі і щільно зав'язати у вузлик (після готовності страви викинемо). Порізати цибулю кільцями. На дно чавунної жаровні укласти шар м'яса, потім цибулю і чорнослив, знову шар м'яса, цибулю, чорнослив, останнім шаром — м'ясо. Десь посередині всієї конструкції укласти марлю зі спеціями і лаврушку. Залити посоленою за смаком водою, не забувши врахувати, що краще недосолити, ніж пересолити. Після закипання знімаємо піну, зробимо слабкий вогонь (щоб трохи булькало), закриємо кришкою. Тушувати години дві. На гарнір відварити

розсипчастий рис, з'єднаємо або з відвареними до готовності білими грибами (що смачніше), або з обсмаженими печерицями. Любителі соєвого соусу можуть рис ним і заправити. Беремо чарочки і щільно набиваємо рисом з грибами. Тепер беремо велике пласке блюдо і по краях встановлюємо акуратно висипані з чарочок рисово-грибні «стаканчики». Між ними художньо встромляємо гілочки зелені. У середину акуратною гіркою викладаємо м'ясо з чорносливом, не забувши викинути лаврушку і марлечку зі спеціями. М'ясо «З новим роком!» готове. Смачного!

СМАКОТИНКА

М'ясо «З новим роком!»

Вам знадобиться: свинина — 1.5 кг, чорнослив — 1 склянка, цибуля ріпчаста — 1 велика цибулина, лавровий лист — 1 шт. (маленький), чорний перець — 6 горошин,